

Co-mediation

Er is geen sprake van co-mediation. De mediation is begeleid door één mediator.

Achtergrond mediator

De mediation is begeleid door een MfN-registremediator/ Rechtbankmediator met als specialisatie: zakelijke geschillen, burenruzies en gespreksbegeleiding. Achtergrond: Facilitair Management, NLP, filosofie.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Partijen werden tijdens de mediation niet begeleid. Mevrouw X woont op het adres samen met haar zus. Meneer Y met zijn vriendin. Binnen de vertrouwelijkheid van de mediation bespraken X en Y de uitkomst van en de gemaakte afspraken in de mediation met hun huisgenoot en overige bewoners op de verdieping. Woningcorporatie Z heeft – met instemming van mevrouw X en meneer Y – een kopie ontvangen van het ondertekende gespreksverslag en de gemaakte afspraken in de mediation.

Intake/plenaire/caucus

Met beide partijen zijn telefonische intakegesprekken gevoerd en er is één plenaire bijeenkomst geweest.

Verslaglegging

De mediator maakte na de eerste plenaire sessie een samenvattend verslag, bestaande uit een beknopte samenvatting van het gesprek en een weergave van gemaakte afspraken. Het verslag is ondertekend door de burens. De verantwoordelijke woonconsulent van woningcorporatie Z ontving – met instemming van betrokkenen – een kopie van het door mevrouw X en meneer Y ondertekende verslag bemiddelingsgesprek.

Duur

De telefonische intakegesprekken duurden in totaal 50 minuten, evenals de eerste (en enige) plenaire sessie. Totale tijdsbesteding door de MfN-registremediator, inclusief verslaglegging en sluiting dossier: 3 uur. De doorlooptijd van de mediation bedroeg 2 weken.

Cindy de Haas, Mediationbureau Challenge te Maassluis

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

In overeenkomst tussen de huurders zijn de meest relevante bepalingen:

2. Gemaakte afspraken

2.1 Mevrouw X vraagt bij woningcorporatie Z na op welke termijn haar voordeur wordt gerepareerd cq. wordt vervangen. De heer Y draagt zorg voor financiële afwikkeling.

2.2 U spreekt af dat u opnieuw als goede burens met elkaar omgaat, idem als circa 5 jaar geleden. Dit betekent dat u elkaar groet en met respect behandelt (dus niet dreigen, schelden, vloeken, zuchten, pesten, op elkaars ramen/deuren slaan, er tegenaan schoppen etc.). U spant zich beiden in om onenigheden te voorkomen. Voorgaande bespreekt u met uw zus (mevrouw X) cq. uw vriendin en overige bewoners op de verdieping (de heer Y).

2.3 Mevrouw X is erop alert en ziet erop toe dat het geluid van dichtslaande deuren, pannen die hard worden neergezet etc., zoveel mogelijk beperkt blijft. Voorgaande bespreekt zij ook met haar zus.

2.4 U komt onderling overeen dat u vragen/opmerkingen/overlast met betrekking tot uw burens rechtstreeks aan elkaar kenbaar maakt met het doel kwesties in goede onderlinge harmonie op te lossen. Mocht zich onverhoopt een niet acceptabele en door uzelf niet op te lossen situatie voordoen tussen u als burens onderling, dan neemt u contact op met uw woonconsulent.

NM 2016/5 FAMILIE**Echtscheiding, gezamenlijk gezag, ouderschapsplan, bijzonder curator.**

Art. 1:149 e.v., 1:247, 1:250 BW; art. 815 Rv

Partijen: Man en vrouw.

Essentie

Partijen stellen in het kader van hun echtscheiding een ouderschapsplan op onder de opschortende voorwaarde van de benoeming van een bijzonder curator door de rechter. Deze voorwaarde is ingegeven door de psychische aandoening van de vader die verminderde capaciteiten als ouder meebrengt en begeleide omgang met de vierjarige dochter van partijen noodzakelijk maakt.

INHOUD MEDIATION**Casus**

Na een huwelijk van bijna 15 jaar besluit de vrouw tot echtscheiding. Partijen zijn ouders van een vierjarige dochter voor wie de man grotendeels zorgt omdat hij door zijn psychische gesteldheid grotendeels arbeidsongeschikt is; de vrouw werkt vrijwel full time.

De wens van de vrouw het huwelijk te willen beëindigen wordt vooral ingegeven door de in haar ogen ongeloofwaardige situatie op het niveau van het partnerschap dat tussen partijen bestaat, welke in de loop van de jaren is ontstaan ten gevolge van de psychische aandoening van de man; ook speelt het vrij grote leeftijds-

verschil een rol: de man is 14 jaar ouder dan de vrouw.

De vrouw wil graag een eigen leven leiden dat zij naar eigen inzicht in kan vullen en waarin voor haar meer ruimte is om zelf voor hun dochter te zorgen.

De man verzet zich tegen de echtscheiding waarbij voor hem een belangrijke rol speelt dat hij in zijn ogen weinig perspectief heeft op het kunnen opbouwen van een nieuw leven. Het ziet er niet naar uit dat zijn gezondheidstoestand zodanig zal verbeteren dat hij weer geheel zelfstandig kan functioneren en zijn werk hervatten. Ook leeft bij de man sterk de vrees dat hij hun dochter na een echtscheiding vrijwel niet meer zal zien. De man wordt begeleid door een instantie die zorg en ondersteuning biedt bij onder meer geestelijke problematiek.

Tijdens de mediation wordt al snel duidelijk dat de uitkering die de man ontvangt wegens arbeidsongeschiktheid voldoende is om hem in staat te stellen in zijn eigen levensonderhoud te voorzien, mits de vrouw in beginsel alle kosten van hun dochter zal dragen; het inkomen dat de vrouw verwerft uit haar full time-dienstbetrekking blijkt voldoende om alle kosten van haar dochter, alsmede de kosten van haar eigen levensonderhoud te kunnen dragen. De omstandigheid dat de man zal verhuizen naar een beschermd wonen-voorziening en de vrouw intrekt bij haar nieuwe partner maakt dat hun gezamenlijke woonhuis zal worden verkocht. Het thema pensioenen levert evenmin problemen op: partijen kiezen ervoor om deze te verevenen conform de wettelijke regels.

Het maken van inhoudelijke afspraken in het kader van het ouderschapsplan gaat snel, maar het regelen van het verblijf van hun dochter bij elk van haar ouders is ingewikkelder. De vrouw erkent dat de man op zichzelf beschouwd een goede vader is en zij hem zijn vaderschap ook ten volle gunt. Niettemin bestaat er bij haar een grote zorg waar het betreft het welzijn van hun dochter als zij alleen bij haar vader is. De psychische aandoening van de man heeft in het verleden tot onvoorspelbare situaties geleid waarbij de man ook enkele keren is opgenomen in het ziekenhuis.

Kort na aanvang van de mediation was Bureau Jeugdzorg ingeschakeld door de vrouw en deze instantie is van oordeel dat ongebeide omgang tussen vader en dochter op de korte termijn niet mogelijk is op verantwoorde wijze. Het gevolg hiervan is dat een voorlopige regeling wordt getroffen waarin een medewerker van het Centrum voor Jeugd en Gezin omgangsbegeleiding verzorgt gedurende een aantal uren per week. Beide instanties zien voor zichzelf een rol weggelegd tot de echtscheiding een feit is; Bureau Jeugdzorg ziet onvoldoende grond voor een ondertoezichtstelling van de vader.

De mediator bespreekt met partijen op welke wijze zou kunnen worden voorzien in een vorm van begeide omgang tussen vader en dochter gedurende een vooreerst onbepaalde periode na de echtscheiding. Voorts stelt de mediator de vraag aan de orde wie toezicht zal houden op de handhaving van de uiteindelijk in het ouderschapsplan vastgelegde afspraken en reikt hij partijen verschillende opties aan, waaronder het door de rechter laten benoemen van een bijzonder curator. Op instigatie van de mediator wordt door hem een gesprek gevoerd met de betrokken medewerkers van Bureau Jeugdzorg en Centrum voor Jeugd en Gezin. In dit gesprek blijkt dat de benoeming van een bijzonder curator vermoedelijk het beste aansluit bij de situatie waarin partijen verkeren, vooropgesteld dat de bijzonder curator een ervaren gedragsdeskundige zal zijn.

Zo heeft een bijzonder curator een eigenstandige juridische positie in het belang van het kind en kan op grond van een wetwijziging in 2009¹ een handhavende rol vervullen waar het betreft door ouders in een ouderschapsplan vastgelegde afspraken. Ook kan een bijzonder curator met voldoende gezag regie voeren waar het betreft zaken als begeide omgang. Daarnaast heeft een bijzonder curator een snelle toegang tot de rechter indien dat nodig zou zijn.

In de literatuur wordt ervoor gepleit de bijzonder curator vaker in te schakelen in problematische scheidingssituaties. Voor een recent artikel omtrent de bijzonder curator zij verwezen naar de publicatie van Van Leuven, Klaver, Slot en Van Oijen in het Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht.²

Belangen

Partijen hebben – ieder op hun eigen wijze – de belangen van hun dochter vooropgesteld, in welk verband specifiek zijn benoemd een veilige woonsituatie, een frequent contact met de niet-verzorgende ouder, een goede communicatie tussen partijen als ouders en het waarborgen van financiële middelen ten behoeve van het betalen van de kosten van hun dochter.

De man heeft voorts als zijn belang ingebracht dat hij als ouder niet naar de zijlijn wordt gema-noeuvreerd, te meer daar hij tot voor kort – en jarenlang – de verzorgende ouder is geweest en het grootste deel van zijn tijd met haar heeft doorgebracht. In dit verband heeft de man ook als belang genoemd dat hij over voldoende financiële middelen wil kunnen beschikken om een dagje met zijn dochter naar bijvoorbeeld een

¹ De wet Bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding is per 1 maart 2009 in werking getreden.

² C.A.R.M. van Leuven, L. Klaver, P.H.J. Slot en J.H.M. van Oijen, *Pilot: de gedragsdeskundige als bijzondere curator*, FJR 2015/57, p. 236-239.

dierentuin te gaan en kleine uitgaven voor haar te kunnen doen als zij bij hem verblijft.

De belangen van de vrouw zijn het beëindigen van de in de casus al genoemde ongelijkwaardigheid die tijdens het huwelijk is ontstaan, alsmede de wens een eigen leven te kunnen leiden waarin voor haar meer ruimte is om voor hun dochter te zorgen.

Andere belangen die naar voren kwamen zijn respectievelijk het gezamenlijke belang van verkoop van de echtelijke woning op zodanige wijze dat een zo laag mogelijke restschuld resteert, alsmede het belang van elk van partijen om financieel in staat te zijn een eigen leven vorm te geven.

Resultaat

Partijen zoeken er uiteindelijk voor om de rechter te verzoeken een met name genoemde kinderpsychologe tot bijzonder curator te benoemen als sluitstuk van de door hen in het kader van hun ouderschapsplan gemaakte afspraken. Nu de desbetreffende benoeming van een bijzonder curator als opschortende voorwaarde in het ouderschapsplan is opgenomen, treedt het ouderschapsplan pas in werking met de benoeming van een bijzonder curator door de rechter. Deze constructie heeft tot gevolg dat het verzoekschrift tot echtscheiding eveneens onder dezelfde voorwaarde is ingediend, nu een onderkend ouderschapsplan zelf een voorwaarde is voor echtscheiding ingeval de ouders het gezag hebben over een minderjarig kind.

Opmerkingen mediator

Partijen hebben in deze casus zelf verantwoordelijkheid genomen voor de situatie waarin zij zich bevinden en hebben tevens willen voorkomen dat deze zou escaleren. Tevens hebben zij op deze wijze het heft in eigen handen genomen en zich niet afhankelijk gemaakt van de besluiten van instanties als Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming, terwijl zij wel overleg en afstemming hebben gezocht met de betrokken instanties.

Voor de zitting waarin de Rechtbank Almelo het verzoekschrift tot benoeming van de desbetreffende bijzonder curator behandelde waren de medewerker van Bureau Jeugdzorg en de mediator ook opgeroepen. De *qualitate qua* aanwezige medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming liet blijken dat hij met het onderhavige verzoek kon instemmen.

Helaas heeft de rechtbank het verzoek echter niet gehonoreerd op – naar de mening van de desbetreffende advocaat en alle andere betrokkenen – onbegrijpelijke gronden³. Door partijen

is dan ook besloten om hoger beroep in te stellen tegen de beschikking van de rechtbank.

Teneinde te bereiken dat op korte termijn wel de echtscheiding zou kunnen worden uitgesproken tussen partijen, is ervoor gekozen om door middel van een aanvullende overeenkomst het door partijen opgestelde ouderschapsplan zodanig aan te passen dat de opschortende voorwaarde is vervallen en tegelijkertijd de gewenste situatie zoveel mogelijk reeds in werking treedt, voortvloeiend op de verwachte benoeming van de bijzonder curator door het Gerechtshof in hoger beroep. Concreet betekent dit dat de beoogde bijzonder curator reeds op vrijwillige basis een of meer gesprekken met de ouders zal voeren en de tijdelijke omgangsbegeleiding met enkele maanden zal worden verlengd.

Wat in deze zaak opvalt is dat de vader gedurende een aantal jaren de hoofdverzorger van de dochter van partijen is geweest, terwijl zijn gezondheidssituatie gedurende een deel van die periode niet heel anders was dan deze tijdens het mediationstraject was.

PROCES MEDIATION

Verwijzing door rechter

De onderhavige mediation is door partijen zelf geïnitieerd en betreft derhalve geen verwijzing door de rechter.

Co-mediation

Bij deze mediation is geen co-mediator betrokken geweest.

Achtergrond mediator

De mediator is legal family mediator en forensisch mediator en is voorheen werkzaam geweest als notaris.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Bij deze mediation zijn betrokken geweest een medewerker van Bureau Jeugdzorg en – zijdelings – een medewerker van het Centrum voor Jeugd en Gezin, de begeleider van de man, de bewindvoerder van de man en – waar het de procedure inzake de benoeming van een bijzonder curator betreft – een advocaat.

Intake/plenair/caucus

Er heeft een gezamenlijk intakegesprek met partijen plaatsgevonden, gevolgd door 3 gezamenlijke gesprekken en enkele (telefonisch gevoerde) caucusgesprekken met elk van beide partijen. Tevens heeft een regiegesprek plaatsgevonden met de medewerker van het Bureau Jeugdzorg en de medewerker van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

³ Beschikking van 24 december 2015, C/08/178193/FA RK 15-2590.

Verslaglegging

Er zijn korte puntsgewijs opgestelde verslagen gemaakt van de gevoerde gezamenlijke gesprekken.

Duur

De mediation heeft ongeveer een half jaar geduurd. Deze lengte hangt deels samen met het feit dat de zomervakantie het mediationtraject heeft opgeschort.

Fred Schonewille, Schonewille & Schonewille Legal Mediation

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

(Uit considerans echtscheidingsconvenant waarvan dit ouderschapsplan onderdeel uitmaakt)

III. *Partijen hebben als ouders afspraken gemaakt over de praktische invulling van hun voortgezette gezamenlijke gezag over hun dochter * en deze vastgelegd in het ouderschapsplan dat onderdeel uitmaakt van deze overeenkomst. De gezondheidssituatie van de man maakt echter dat een gedeelte van de gemaakte afspraken op de korte termijn nog niet in werking kan treden en dat het verblijf van * bij haar vader vooreerst begeleid zal plaatsvinden. Met alle externe betrokkenen is besproken op welke wijze na de echtscheiding het belang van * optimaal kan worden gediend en gezamenlijk is de conclusie getrokken dat de benoeming door de rechter van een bijzonder curator dit belang het beste kan waarborgen. De door partijen in het ouderschapsplan verwoorde afspraken zijn dan ook gemaakt onder de opschortende voorwaarde van de benoeming van een bijzonder curator.*

Artikel 2 (Ouderschapsplan)

A. Gezagsparagraaf

1. Het gezamenlijk ouderlijk gezag van partijen over hun dochter * blijft na de beëindiging van het huwelijk in stand, conform het bepaalde in artikel 251, tweede lid Boek 1 Burgerlijk Wetboek.

2. De ouders zijn bekend met de dwingendrechtelijke normen van artikel 247 Boek 1 Burgerlijk Wetboek die in acht dienen te worden genomen bij het opstellen van een ouderschapsplan, te weten:

- a. Het ouderlijk gezag omvat de plicht en het recht van de ouder zijn minderjarig kind te verzorgen en op te voeden.
- b. Onder verzorging en opvoeding worden mede verstaan de zorg en de verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn en de veiligheid van het kind alsmede het bevorderen van de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid. In de verzorging en opvoeding van het kind passen de ouders geen geestelijk of lichamelijk geweld of enige andere vernederende behandeling toe.

- c. Het ouderlijk gezag omvat mede de verplichting van de ouder om de ontwikkeling van de banden van zijn kind met de andere ouder te bevorderen.
- d. Een kind over wie de ouders gezamenlijk het gezag uitoefenen, behoudt na ontbinding van het huwelijk recht op een gelijkwaardige verzorging en opvoeding door beide ouders.
- e. Ouders kunnen ter uitvoering van het vierde lid (i.e. de bepaling sub d.) in een overeenkomst of ouderschapsplan rekening houden met praktische belemmeringen die ontstaan in verband met de ontbinding van het huwelijk, echter uitsluitend voor zover en zolang de desbetreffende belemmeringen bestaan.

B. Verblijfsparagraaf

1. * heeft haar hoofdverblijf bij haar moeder en staat ingeschreven op het adres van haar moeder.

2. De ouders hebben afgesproken dat – zodra dit in de praktijk mogelijk zal zijn – * elke donderdagmiddag tot en met het avondeten bij haar vader zal verblijven, alsmede om het andere weekeinde van vrijdagmiddag tot zondagavond voor het avondeten.

3. Voor de korte termijn – en naar het zich thans laat aanzien mogelijk ook voor de middellange termijn – is de onder 2 genoemde verblijfsregeling opgeschort en vindt omgang tussen * en haar vader eenmaal per week plaats onder begeleiding van een medewerker van het Centrum voor Jeugd en Gezin te *, op donderdagmiddag tussen 12.00 en 14.00 uur. Daarnaast belt haar vader vier keer per week met *, te weten op maandag, woensdag, vrijdag en zondagavond om 19.00 uur. Verder zal ten minste op de verjaardag van *, op de verjaardag van haar vader, alsmede op vaderdag omgang tussen * en haar vader plaatsvinden op een nader in te vullen wijze.

4. De ouders hebben afgesproken dat – zodra dit in de praktijk mogelijk zal zijn – * tijdens de schoolvakanties afwisselend bij haar moeder en haar vader zal verblijven, waartoe zij voorafgaand aan elk schooljaar afspraken zullen maken.

5. Voor de korte termijn – en naar het zich thans laat aanzien mogelijk ook voor de middellange termijn – is de onder 4. genoemde vakantie-regeling opgeschort en zal per schoolvakantie worden gezien of * een of meer dagdelen met haar vader kan doorbrengen in begeleide vorm.

6. Aan deze overeenkomst is als bijlage het (gecorrigeerde) verslag gehecht dat is gemaakt van een bijeenkomst op * 2015 van alle bij de vormgeving van het ouderschap van de ouders jegens * betrokken instanties, waarin een goed beeld wordt gegeven van de thans bestaande situatie; tevens zijn enkele relevante emailberichten als bijlagen aangehecht;

7. De invulling van de onder 1 tot en met 5 genoemde afspraken zal worden vormgegeven onder begeleiding van de onder E. genoemde bijzonder curator.

C. Overlegparagraaf

1. De ouders zullen per telefoon contact onderhouden over de praktische zaken in het kader van hun gezamenlijke ouderschap.

2. Gezien het feit dat * vooreerst veruit het grootste gedeelte van de tijd bij haar moeder verblijft, zal haar moeder eens per week – per email – aan haar vader kort verslag uitbrengen over de ontwikkeling van *, gebeurtenissen thuis en op school en over andere voorvallen.

3. De ouders zullen eens per maand een gesprek voeren over * en hun gezamenlijke ouderschap in aanwezigheid van de onder E. genoemde bijzonder curator.

D. Financiële paragraaf

1. De eigen bijdrage van de ouders in de kosten die ten behoeve van de verzorging en opvoeding van * zal ten laste van de inkomens van partijen komen. Op grond van het verschil in inkomen zal de vrouw de kosten van het verblijf van * bij haar dragen en voldoen en zal de man de kosten van het verblijf van * bij hem dragen en voldoen; daarnaast zal de vrouw in beginsel alle overige kosten van * dragen en voldoen.

2. Onder kosten die ten behoeve van de opvoeding en verzorging van hun dochter worden gemaakt verstaan partijen: alle kosten van huisvesting, van levensonderhoud en vakanties, alsmede de schoolkosten, de kosten van kinderopvang, de kosten van ziektekosten- en aansprakelijkheidsverzekeringen, de kosten van kleding en zakgeld, de kosten verbonden aan het lidmaatschap van verenigingen en alle overige gebruikelijke en redelijke kosten die door of voor * (moeten) worden gemaakt.

3. De uitgaven die een ouder voor * doet ten behoeve van huisvesting, levensonderhoud, hulp in de huishouding, extra opvang, telefoon, internet, vakantie en autovervoer – die zijn begrepen onder de sub 2 genoemde kosten, komen voor zijn/haar rekening als onderdeel van de kosten van het verblijf van * bij hem/haar.

4. De kinderbijslag die ten behoeve van * wordt verstrekt, zal aan de vrouw worden uitgekeerd. De fiscale heffingskortingen en toeslagen die aan partijen worden toegekend en kunnen worden gerelateerd aan * – zoals het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag – komen toe aan de moeder.

5. De in deze paragraaf gemaakte afspraken zullen door de ouders halfjaarlijks worden geëvalueerd tijdens een gesprek met de onder E. genoemde bijzonder curator – voor het eerst echter in januari 2016 – waarbij zij alle factoren die een van hen relevant vindt in aanmerking zullen nemen.

E. Bijzonder curator

1. De ouders achten het – in samenspraak met mevrouw * van Bureau Jeugdzorg *, mevrouw * van het Centrum voor Jeugd en Gezin te *, de heer * van * te Apeldoorn, de heer *, mediator en de heer *, advocaat – in het belang van hun dochter * noodzakelijk dat een bijzonder curator zal worden aangesteld door de rechter ter begeleiding van hun gezamenlijke ouderschap en ter handhaving van de door hen in dit ouderschapsplan gemaakte afspraken; tevens zou de bijzonder curator regie moeten voeren waar het betreft de verschillende bij het belang van * betrokken instanties en personen.

2. Nu de omgangsbegeleiding die thans door het Centrum voor Jeugd en Gezin te * wordt verzorgd naar het zich thans laat aanzien zal eindigen voor het einde van 2015, is een praktische taak voor de bijzonder curator de omgangsbegeleiding op andere wijze vorm te geven, bijvoorbeeld door het inschakelen van daartoe geselecteerde, geschikte personen uit het netwerk van de ouders.

3. De ouders zullen de rechter dientengevolge verzoeken om op grond van artikel 253 Boek 1 Burgerlijk Wetboek voor de periode tot 1 juli 2016 als bijzonder curator de kinderpsychologe mevrouw * aan te stellen die heeft verklaard deze taak op zich te willen nemen.

NM 2016/6 FAMILIE

Communicatie ouders. Beëindiging samenlevingsovereenkomst.

Boek 1 BW

Partijen: Man en vrouw.

Essentie

De op handen zijnde scheiding van de ouders gaat gepaard met veel onderlinge spanningen en een verstoorde relatie vader-zoon. De zoon is loyaal naar de moeder en houdt de vader op afstand, waarop de vader reageert door zich terug te trekken en een afwachtende houding aan te nemen naar de zoon.

INHOUD MEDIATION

Casus

Ouders kwamen bij de mediator met de vraag om ondersteuning bij de beëindiging van hun